

BÖRTÖNRŐL ÁLMODOM MOSTANÁBAN

Regényrészlet

GION NÁNDOR

A borjak jóra való, jámbor és kissé balga állatok, napközben békésen ténferegtek a karámban, ettek, ha enni kaptak, ittak, ha inni kaptak, este a rabok beterelték őket az istállóba, ott is enni és inni kaptak, aztán a rabok teherautón visszamentek a börtönbe, én meg ott maradtam a hatalmas istállóban a sok borjúval, az volt a dolgom, hogy ügyeljek rájuk, ne történjék semmi baj éjszakánként, sohasem történt semmi baj, így aztán megsimogattam a borjak fejét, azok meg békésen kérődztek, és ha úgy éreztem, hogy vastagodni kezd a tenyeremen a bőr, kinyújtottam a kezemet, és a borjak érdes nyelvükkel puhára nyalták a tenyeremet. Két viharlámpa volt az istállóban, ezeket meggyújtottam, az egyiket az ajtó fölé akasztottam, ez egész éjszaka égett, mert ez volt a szabály, a másikat az istálló végében egy falba vert szögre akasztottam a fekhelyem fölé. Olvasmányaimból ugyan tudtam, hogy a béresek a jászolban szoktak aludni, de én inkább a földre vackoltam meg magamnak az istálló végébe, szénakötegeket hordtam oda, vastagon szétterítettem a puha szénát, pokróccal letakartam, egy másik pokrócot összehajtogattam, ez volt a párnám, a harmadikkal pedig takaróztam. Volt ott még két pokróc, ezekkel is takarózhattam hidegebb éjszakákon. De kezdetben még nem voltak hidegek az éjszakák, egy pokróccal takaróztam, korán elfújtam a fejem fölött lógó viharlámpát, és nagyokat aludtam, és ezúttal is Simokovics úrról álmodtam, rendületlenül faragta a kősziklát, most már azonban mintha megemberelte volna magát, nem aludt el munka közben, és a szikla is formálódni kezdett. Először egy gyönyörű női fej formálódott ki, a gyönyörű női fej vidáman kacagott, Simokovics úr pedig apró aranyfogakat rakott a szájába. Hegedűs Marcella néni is ott volt még a hátam mögött, de egyre távolabb húzódott tőlem, a tüzet már egyre távolabb gyújtotta meg, már nem égette, csak melegítette a hátamat, néhány éjszaka után pedig Hegedűs Marcella néni eltűnt a hátam mögül, lenyúzott vállaim meggyógyultak.

Reggelenként kiengedtem a borjakat a karámba, az istálló előtti vízcsap-ról megmosdottam, aztán elballagtam a takaros tanyaépülethez, az őrházhoz, az örök reggelijével együtt kihozták az istállósok reggelijét is, az öröknek megterítették bent a házban, nekünk kiosztották az ételt az épület előtt, és ehettünk, ahol akartunk. Közben a borjakhoz beosztott rabok aljaztak és rendet csináltak az istállóban, szénát raktak a jászlakba, és örleményt hordtak a Darálóból. Néha arra gondoltam, hogy talán illene segítenem nekik, de azután mégsem segítettem, részint azért, mert ez nem tartozott a munkámhoz, részint meg azért, mert nem akartam barátkozni ezekkel a fickókkal, többnyire szabadosok voltak, és Radoman még annak idején figyelmeztetett, hogy sok közöttük a besúgó, bár rólam igazán nem tudom, hogy mit súghattak volna be. Mindegy, nem barátkoztam velük, ők sem törődtek velem, nem volt nehéz a munkájuk, azt is gyorsan elvégezték, aztán szétszéledtek a gyümölcsösökben, szőlőt, körtét, almát és őszibarackot ettek, az örök nem szóltak rájuk. Ebédre valamennyien összegyűltünk a Darálónál, de akkor sem beszélgettem sokat a szabadosokkal, ők délután ismét megetették a borjakat, este visszamentek a börtönbe, én pedig az őrház előtt megkaptam a vacsorámat, megettem, visszamentem a borjaim közé, hallgattam békés szuszogásukat, és örültem, hogy itt lehetek az istállóban, nem kell a rabokkal tolonganom a börtönben, nem horkol senki körülöttem, majdnem úgy élek, mint a szabad emberek, a borjak jóra való, szelíd állatok, nem bántanak senkit, körülöttem nagy tágasság van, a kapunál ugyan őr állt, de az alig látszott a sötétben, és én arra gondoltam, hogy jó volna verseket írni, de nem volt se papírom, se tollam, meg nem is jutottak eszembe épkézláb verssorok.

Egyik nap mellém somfordált Mitar, a szabados főnök, most is bűzlött a pálinkától, valahonnan az ingéből elővett egy pálinkásüveget, és a kezembe nyomta.

– A Halálfejű küldi – mondta bizalmasan, de azért tisztességtudóan. – Rejtsd el gyorsan, és fogyaszd egészséggel.

A vörös pulóverem alá dugtam az üveget, besétáltam vele az istállóba, és elrejtettem a pokrócok alá. Este lefeküdtem a viharlámpa alá, magamhoz vettem a pálinkásüveget, és csöndesen iszogattam. Elszoktam az italtól, talán egyharmadát ürítettem ki az üvegnek, amikor fejbe csapott, és nyomban elaludtam. Akkor este nem álmodtam Simokovics úrról, semmiről sem álmodtam. Még két éjszaka kiütöttem így magam, és akkor sem álmodtam semmiről.

De ahogy elfogyott a pálinka, és Hegedűs Marcella néni is régóta nem tüzelt már a hátam mögött, hirtelen rám tört ismét a régi egészséges álmatlanság. Nem tudtam már elaludni esténként a szelíd borjak mellett, forgolódtam a fekhelyemen, zörgött alattam a sok széna, úgyhogy akkor inkább

kimentem az istálló elé, tébláboltam a karámban, mint a borjak napközben, és a csillagos eget bámultam. Kezdeti hiányozni Simokovics úr, aki szabad ember koromban minden éjjel betért hozzám a portásfülkébe egy kis beszélgetésre, és hiányoztak a Lírikusok is, akik a külföldi szajrét rámosták ki éjszakánként a teherautókból. Vagyis egyre inkább unatkoztam, és azon méltatlankodtam, hogy miért csak a vizet vezették be az istállóba, miért nem az áramot is, mert akkor kivilágítanám éjszakánként az istállót, és egy faággal esetleg verseket írhatnék a falakra. Aztán időnként eszembe jutott, hogy megfogadtam, szenvedni fogok Kovács Júlia haláláért, ilyenkor megnyugodtam, és unatkoztam tovább, később el is aludtam, ismét Simokovics úrról álmodtam, aki már az aranyfogú lány vállát faragta ki.

Közben kiderült, hogy a növendék marhákra ügyelő istállós is magyar. Morózus öregember volt, azt hiszem, jócskán elmúlt hatvanéves, Gereben Mihálynak hívták. Ezt az öröktől hallottam, mert ő nemigen beszélt senkivel, hozzám sem szólt egy szót sem sokáig. Aztán egyszer vacsoraosztásnál mégis megszólított:

– Te gyilkos vagy? – kérdezte.

– Tulajdonképpen igen – mondtam.

– Nagy tekintélyed van itt a telepen – mondta. – Azt mesélik, hogy jó barátja vagy a Halálfejűnek.

– Egyszer odakint megvédtem a Halálfejűt bizonyos kellemetlenkedő egyének zaklatásától – hancegtem az öregnek.

– Ezért kaptad a legjobb istállót – mondta.

– Az enyém a legjobb istálló?

– Persze – bólogatott. – A borjak nyugodtak és szelídek, de amikor meg nőnek és hozzám kerülnek, már nem tudnak mit kezdeni az erejükkel, és igen gyakran tusakodnak egymással. Még éjszaka is tusakodnak néha, ilyenkor közéjük kell csapnom. De a legnehezebb a hasas teheneknél és a szopós borjaknál. Ott állandóan ébernek kell lenni, ellenek a tehenek, a kisborjúk meg gyöngék az első napokban, mindenféle baleset történhet velük.

– Maga miért került ide? – kérdeztem.

– Itt mindenki tegeződik – nézett rám szigorúan.

– Hát jó. Te miért kerültél ide?

– Nemi erőszak miatt.

– Nemi erőszak miatt? Ilyen öregem?

– Ilyen öregem – mondta Gereben Mihály dühösen. – Ilyen öregem is szenvedélyes ember vagyok. Megerőszakoltam egy fiatalasszonyt. Hátulról.

– Nem vagy te civilben véletlenül bérkocsis? – kérdeztem.

– Miért lennék bérkocsis?

– Egy nap a piactéren láttam egy bérkocsist, hasonló módszerrel erőszakolt meg egy sokszoknyás kofaasszonyt.

– Nem vagyok bérkocsis – mondta Gereben Mihály. – Malomipari dolgozó voltam, de értek a vízvezetékszereléshez is. A malomból kiléptem, mert egy tudatlan ficsúrt hoztak oda munkavezetőnek. Ismertem még inas korából, akkor sem ért semmit, később sem tanult meg semmit, de odahozták a nyakunkra, és ő olyan szorosra állította a kerekeket, hogy füstölni kezdett a liszt, búzlótt az egész malom. Akkor elmentem onnan. Az a baja ennek az országnak, hogy tudatlanok a vezetők. Ezért mentem én el a malomból nyugdíjba, és aztán már csak vízvezetékszereléssel foglalkoztam, és ekkor történt velem a baj.

– A nemi erőszak?

– Nem volt az egyáltalán erőszak. Egy fiatalasszony konyhájában javítottam a vízcsapot, az asszony az ebédet főzte, a tűzhely fölé hajolt, és riszálta a fenekét. Mivel szenvedélyes ember vagyok, megsimogattam a szoknyáját, nem szólt semmit, erre ismét megsimogattam, még jobban riszálta a fenekét, akkor felhajtottam a szoknyáját, ő meg előrehajolt. Éppen a legnagyobb munkában voltunk, amikor egyszer csak azt látom, hogy két tagbaszakadt fiatalember áll a konyhaajtóban. A férj jött haza az egyik barátjával. Alaposan helybenhagytak, az asszony meg sikoltozott, azt sikoltozta, hogy megerőszakoltam. Hívták a rendőrséget, az asszony a rendőröknek is azt sikoltozta, hogy megerőszakoltam, a bíróságon pedig vén szatírnak nevezett. Az a baja ennek az országnak, hogy tudatlanok a vezetők, és hogy az asszonyok egyre erkölcslenebbek lesznek, és hazudnak. Ezért kell nekem most barmok között élni öreg napjaimra.

– Én elégedett vagyok a borjaimmal – mondtam.

– Én nem vagyok mindig elégedett a növendék marhákkal – mondta Gereben Mihály, és elindult az istállója felé. Annyit szólt még vissza: – Azt a szegény bérkocsist is sajnálom. Lehet, hogy ő is itt van valahol a börtönben.

Az volt az érzésem, hogy most egy évre előre kibeszélte magát.

Néhány nap múlva vacsora után meglátogatott a másik istálló is, az, aki a hasas tehének felügyeletével volt megbízva. Szabados rab volt, minden nap találkoztam vele az étkezéseknél, mindenkivel barátságosan beszélt, és nem látszott besúgónak. Fiatalember volt még, de a szívélyes beszélgetések közben néha öregesen ráncolta a homlokát, mint akinek valami titkos baja van, és ezen gyakran eltöpreng. Elöttem is töprengő arccal állt meg, és azt mondta:

– Bora Vasić vagyok.

– Tudom – mondtam.

– Téged hogy hívnak? – kérdezte.

- Megmondtam neki.
– Furcsa név – mondta. – Meg vagy elégedve vele?
– Szerintem elfogadható név – mondtam.
– Én nem vagyok megelégedve a nevemmel – mondta.
– Mi bajod van vele?
– A vezetéknevemmel nem vagyok megelégedve. Túlságosan rövid. Nem szeretem a rövid vezetékneveket.
– Válassz magadnak egy hosszabbat, és változtass nevet – tanácsoltam.
– Ezt akarom csinálni – mondta –, de nem találok megfelelő hosszú vezetéknevet. Nincs valami jó ötleted?
Elgondolkoztam egy kicsit, aztán kivágtam:
– Hédervári.
Hosszasan hallgatott, még a sötétben is láttam, hogy ráncolja a homlokát.
– Mi az, hogy Hédervári? – kérdezte.
– Magyar név. Magyar nemesi név.
– Nem fogok magyar nemesi nevet felvenni – mondta.
– Hát jó – hagytam rá. – Akkor legyen Dimitrijević.
– Erre már én is gondoltam, de ez sem elég hosszú.
– Arandelović?
– Nem. Hosszabb nem jut eszedbe?
Kissé már kezdett idegesíteni a fiú, de azért megpróbálkoztam még egyszer:
– Karamehmedović.
Ezen már komolyan eltöprengett. Mozgott a szája, ízlelgette a hosszú vezetéknevet, de a végén ez sem tetszett neki.
– Ez meg mintha törökös lenne – mondta.
– Tényleg törökös egy kicsit – hagytam rá –, de a vége szlávósítva van.
– Szó sem lehet róla, hogy törökös vezetéknevem legyen – jelentette ki határozottan.
– Maradjunk akkor a Hédervárinál – sóhajtottam. – Szép név, patinás név, mi bajod van vele?
– Egyáltalán nem szép név – mondta, és mintha megsértődött volna. – Vissza kell mennem az istállóba, vigyáznom kell a hasas tehenekre, sok baj van velük.
Elment, és ezentúl napközben velem nem beszélgetett szívélyesen, és esténként sem jött el többé megkérdezni, hogy eszembe jutott-e egy-két jó hosszú vezetéknev. Mellesleg nem jutott eszembe semmilyen valamirevaló hosszú vezetéknev, nem is gondolkoztam róla sokat, pedig egyre hosszabbak lettek az éjszakák, és én továbbra sem tudtam aludni, járkáltam az istálló előtt a karámban, az eget sem volt már érdemes nézni, mert egyre borúsabb lett, megjött az ősz, és én szép verseket szerettem volna írni, de a szép

verssorokkal is úgy voltam, mint a hosszú vezetéknevekkel, nem jutott eszembe semmi érdemleges, talán azért, mert tudtam, hogy a bejárati kapunál egyenruhás őr sétál, akit mintha láttam is volna, vagy inkább csak oda-képzeltam a sötét éjszakába, mert elég messze volt tőlem az őrház, meg a bejárati kapu is. Egyre kevesebbet aludtam éjjel, és ez azzal járt, hogy Simokovics úr ismét lelassult a szoborfaragásban, az aranyfogú lány kebleit kifaragta ugyan, szépen domborodtak egy népies hímzésű mellényke alatt, de itt mintha elbizonytalanodott volna Simokovics úr, a keblek alatt már csak pattogott a szikla, de nem akart kialakulni semmi.

Így hát rákaptam a nappali alvásra. Leginkább délelőtt aludtam, amikor a szabados rabok már nem tébláboltak az istállóban. Egy ilyen csöndes délelőttön Radoman surrant be az istállóba. Felrázott, és közölte, hogy a szőlőskertben most szüretelnek, és ő szőlőt hozott nekem. Elégedettnek látszott, szépen leburnult a bőre odakint a földeken.

– Hallottam, hogy jól vagy – mondta mosolyogva. – Nem cipeled már a zsákokat, úgy élsz, mint egy tanyasi gazda, és élvezed körülötted a nagy tágasságot.

– A kapunál éjjel-nappal őr áll – mondtam álmosan, és a szőlőt szemeztettem.

– Ne törődj az örökkel – mondta Radoman. – Egyed a szőlőt, mert sok benne a vitamin, és aztán aludj nagyokat. Igaz, hogy a Halálfejű jó barátod?

– Igaz.

– Szerezhethnél tőle jófajta cukormentes pálinkát. A raboknak főzött csak pálinkából iszom néha, de attól fáj a fejem.

– Majd szólok a Halálfejűnek, ha megint eljön ide – mondtam.

– Gondolj rám is – mondta Radoman. – A Halálfejű most állandóan kint van nálunk a szőlőskertben, hordatja a szőlőt meg a seprőt is a Villába, bizonyára rengeteg pálinkát főznek most, a legtöbbjét megcukrozzák, de lesz ott biztosan jó pálinka is.

– Majd szerzek, és gondolok rád – mondtam. – Kapsz te is a pálinkából. Hogy vagy egyébként?

– Nagyon jól – mondta Radoman. – Összejöttem egy öreg dörzsölt bankrablóval. Két bankot és három postát kirabolt már. Elmagyarázott néhány hasznos trükköt. Legközelebb nekem is sikerülni fog a bankrablás. Nem tartanál velem? Ketten könnyebben kirabolhatnánk a bankot.

– Nem – mondtam. – Verseket szeretnék írni, de az sem megy.

– Nem érdemes verseket írni – mondta Radoman. – Komoly emberek úgysem olvasnak verseket.

– Tudom – mondtam. – De én nem tudnék egy bankot kirabolni.

– Húzódj meg csöndesen itt a borjak között – mondta szánakozva Rado-

man. – Gyorsan elmúlik ez a két év. Aztán ha semmi más nem megy, hát írjál verseket. De azért beszélj a Halálfejűvel.

Radoman ezután elment, én meg arra gondoltam, hogy tényleg jó volna beszélni a Halálfejű Józsival, biztosan juttatna nekem rendes pálinkát. De Halálfejű Józsi nem jött az istállók tájékára, a szőlőskertben volt elfoglalva ez idő tájt, maradt Mitar, aki az ingéből bármikor elővette a pálinkásüveget.

Igaz, hogy ő nyilván a cukrozott, vacak pálinkát árulta, de már erre is rászomjaztam. Elhatároztam, hogy szóba állok Mitarral.

Éppen jókor érkezett apám látogatóba. Egy vasárnap reggel jött el a börtönbe, és másfél órát várákozott, amíg engem is bevettek az örök, akik az éjszakai váltás után mentek haza. A beszélőn apám nem sokat szólt, szomorúan nézte a vérvörös pulcsimat, amely már eléggé megkopott, és nem is volt olyan vérvörös, mint régen, apámat ez is elszomorította, elmondta, hogy otthon nagyjából mindenki jól van, adott valamennyi pénzt, nem túl sokat, de elegendőt néhány üveg pálinkára, aztán elbúcsúzott tőlem. Kimentem a börtönudvarra, sokáig ácsorogtam ott, vártam, hogy az örök visszavigyenek a tanyára, búbánatos, rosszkedvű rabok járkáltak körülöttem, és én alig vártam, hogy visszamenjek a borjaim közé.

Másnap bementem a Darálóba, szóltam Mitarnak, hogy van pénzem, vennék tőle egy üveg pálinkát. Udvariasan bólintott, öt perc múlva már hozta is a pálinkát. Ezúttal óvatosabban bántam az itallal. Esténként csak módjával kortyolgattam, éppen csak annyit ittam, hogy elálmosodjak tőle, de nem akartam fejbe csapni magam, nem akartam álomtalanul végigájulni az éjszakákat. És álmodtam is minden éjszaka, a pálinka Simokovics urat megmozgatta, ismét szorgalmasabban kezdett dolgozni, már a derekát faragta az aranyfogú lánynak. Közben beköszöntött az igazi ősz. A szőlőskertben befejeződött a szüret, és hideg köd ereszkedett a földekre. Mi, rabok téli ruhát kaptunk, az örök is egyre melegebben öltözködtek, a borjaknak pedig felborzolódott a szőrük, amikor reggelenként kitereltem őket az istállóból.

A második látogatóm Kucsuk volt, az egyik unokaöcsémrel jött, akit talán Juszufnak hívtak. Ők is vasárnap délelőtt érkeztek, ők is sokáig várákoztak rám, Kucsuk roppant dühös volt, azt hittem, a hosszú várákozás miatt. De nem azért volt dühös. Amint megérkeztem a beszélőre, rám förmedt:

- Fecsegtél valakinek a pincéről?
- Miféle pincéről?
- Tudod te jól, hogy miféle pincéről.

Ekkor eszembe jutott a pult alatti rejtkehely, és élénken tiltakoztam:

- Nem fecsegtem senkinek.

– Lehet, hogy kiverték belőled itt a börtönben.

– Egyáltalán nem vertek a börtönben – mondtam. – Igaz, hogy lenyúzó-
dott a vállamról a bőr, de már az is begyógyult, és most szelíd borjak fejét
vakargatom, ők meg hálából nyalogatják a tenyeremet, nehogy megvasta-
godjon a bőröm. A pincéd felől egyébként sem érdeklődött senki.

– Valaki fecsegett – mondta Kucsuk még mindig dühösen. – A rendőrök
mindennap bejönnek a cukrászdába, matatnak a pult körül. Sőt egy este be-
pofátlankodott a Báró is, és azt mondta, jól tudja ő, itt valahol a házamban
egy titkos pince van. Pimaszkodott velem vagy fél óráig, de akkor bejött Isten-
félő Dániel, és kihajította az utcára.

– Én nem fecsegettem senkinek – mondtam. – Lehet, hogy az unokaöcsök
közül valaki elszólta magát.

– Ezek a fiúk hallgatnak, mint a sír – mondta Kucsuk. Aztán elgondol-
kozott egy kicsit. – Esetleg a Lírikusok közül valaki...

– A Lírikusok verseket szavalnak – mondtam. – Üzleti titkokról nem be-
szélnék. Erről jut eszembe, hogy megy az üzlet?

– Elég jól – mondta Kucsuk és kissé mintha megenyhült volna. – Csak-
hogy most már nagyon veszélyes a dolog. Nincs emberünk a portásfülké-
ben, aki szemmel tartaná a környéket. De eddig még nem volt semmi baj.

– Kopogja le.

– Lekopogom.

Kucsuk a zsebébe nyúlt, egy csomó pénzt húzott elő, és a kezembe
nyomta.

– Istenfélő Dániel küldi – mondta. – Ő is hamarosan meglátogat majd.
Mi meg hoztunk neked egy kis édességet.

Juszuf, aki eddig csak hallgatott és mosolygott rám, most elébem tett egy
kartondobozt.

– Az örök megnézték, nyugodtan elveheted – mondta. – Jó süteménye-
ket hoztunk.

Kezembe vettem a kartondobozt, és egyszerre nagyon ráéreztem az
édességre. A börtönkosztot nem az édesszájúaknak csinálják, és én alig áll-
tam meg, hogy ott mindjárt ne kezdjem el enni a török cukrászsüteménye-
ket. De azért türtőztettem magam, és még megkérdeztem:

– Hogy van Simokovics úr?

– Nem tudom – mondta Kucsuk. Elment valahová Ázsiába. Azzal az
öreg zsidó ékszerésszel.

– Biztosan Buharába mentek – mondtam.

– Azt hiszem, oda – mondta Kucsuk. – Többször is emlegetett ilyen le-
hetetlen nevű várost.

– Üzbég kőfaragókkal akar találkozni.

– Kőfaragókkal itthon is találkozhat – mondta Kucsuk. – Ezért kár volt olyan messzire utazni annak a két kelekótya öregembernek.

Ezután Kucsukék elmentek, én meg aznap a borjak között az istállóban megettem a cukrászsüteményeket. Néha arra gondoltam, hogy megkínálhatnám az öreg Gereben Mihályt is, hátha akkor nem haragudna annyira a vezető emberekre és a kicsapongó asszonyokra, de aztán mégsem kínáltam meg édességgel, befaltam magam az egészet. Ebből kifolyólag egész éjszaka émelygett a gyomrom, egyáltalán nem tudtam elaludni, folyton a jéghideg vizet ittam az istálló előtti csapból.

Akkor már megfagyott a föld körülöttünk, a borjakat nem terelhettem ki reggel a karámba, végképp beszorultunk az istállóba. Szeretetreméltó állatok a borjak, melegre szuszogták az istállót, bár éjszakánként most már két takaróval takaróztam, és pálinkát is állandóan tartottam a pokrócok alatt a szénában, nemcsak azért, hogy esténként elbágyasszam magam, hanem azért is, hogy melegítsen egy kicsit. És volt olyan éjszaka is, amikor Simokovics úr sötétkék télikabátban faragta az aranyfogú lány szobrát.

Aztán egy hideg vasárnap délután megjelent Simokovics úr a valóságban is. Még hozzá ott kint a telepen. Nem akartam hinni a szememnek. Az istálló előtt toporogtam, Simokovics úr pedig az őrház felől bicegett felém sötétkék télikabátban és sötétkék kalappal a fején, és integetett nekem. Álltam tátott szájjal, Simokovics úr meg odasántikált hozzám, és azt mondta:

- Elég laza nálatok a fegyelem.
- Hogy kerül ide? – hebegtem.
- Kihozott az őrparancsnok kocsival.
- Hogyhogy?
- Adtam neki egy kis alkalmi ajándékot.
- Diófás képet?

– Azt is – mondta kurtán Simokovics úr, és többet nem szólt az ajándékról, mert mindig szeretett titokzatoskodni.

– Menjünk be az istállóba – mondtam. – Nézze meg belülről a börtönömet.

Bementünk, és Simokovics úr megnézte a borjakat. Azt mondta:

– Egyáltalán nem hasonlít börtönre. A fegyelem pedig igen laza. Civilek járkálnak ki-be a börtönbe, és rabokat is láttam kimenni a városba.

– Azok szabados rabok. Én melós rab vagyok, és időnként megvastagodik a bőr a tenyeremen. Ha nem vigyázok magamra, az egész testemen megvastagodik a bőr. Ez pedig azt jelentené, hogy az ember nagyon sötét rabságban él. Egy börtönőr mesélte ezt nekem, és ő bizonyára jól tudja.

– Hát akkor vigyázz a tenyeredre – tanácsolta Simokovics úr, és megkérdezte:

- Hogy érzed magad a borjak között?

- Szenvedek, de megérdemlem – mondtam.
- Meg fogsz fagyni itt a télen.
- Dehogyan. Befűjják a borjak az istállót.
- Én már most is majdnem fázom.

Az istálló végébe irányítottam Simokovics urat, leültettem egy szé-
nakötegre, elővettem a pokróc alól a pálinkásüveget, és odanyújtottam
neki.

– Mondom én, hogy laza itt a fegyelem – mondta rosszállóan harmad-
szor is Simokovics úr, de azért meghúzta az üveget.

– A szeszforgalom kitűnően meg van szervezve – mondtam.

– Elég rossz ez a pálinka – mondta. – De azért melegít. Buharában nem
kellett pálinkát inni. Ott sört itunk az öreg Simonnal. Mert ott ősszel is
kellemes meleg van.

– Meséljen Buharáról! – kérleltem.

– Repülővel utaztunk Moszkván keresztül. Azt ajánlom, hogy sohase
utazz Moszkvába ősszel, mert ott ilyenkor már hó esik, és késnek a repü-
lőgépek.

– Buharáról meséljen.

– Előbb Taskentbe mentünk, onnan egy kis repülővel átszálltunk Buha-
rába. Alacsonyan szálltunk, láttam a sivatagot, de sivatagi rókákat nem lát-
tam.

– Biztosan elrejtöztek a homokbuckák között.

– Lehet – mondta Simokovics úr. – De sárga színű buharai macskákat
sem láttam.

– Azok is bizonyára elrejtöztek a homokban. Mit látott egyáltalán?

– Láttam a főtéren azt a magas oszlopot, ahonnan valamikor a halálra
ítélt bűnözőket dobálták le a kikövezett térre. Szépen faragott kemény kö-
vek borítják a teret, azokon holtbiztosan szétmállott a ledobott ember,
akár a meleg viasz. Soha életemben nem éreztem olyan kemény köveket a
talpam alatt, mint ott, Buharában. És azokat is a régi üzbég kőfaragók fa-
ragták ki. Értették a mesterségüket. Lehet, hogy tényleg ők faragták ki a
Tadzsh-Mahalt. Oda is elmegyek egyszer, ott még melegebb van mint Bu-
harában.

– Találkozott üzbég kőfaragókkal?

– Hárommal találkoztam. De már csak sírköveket faragnak. Kaftánt vi-
selnek, és totyogva járnak a kemény köveken, mintha ágyéksérvük lenne,
de azért ők is értik a mesterségüket. Persze a régiek különbek voltak.

– Maga nem próbálna meg kőfaragással? – kérdeztem. – Kifaraghatna
egy szép szobrot.

– Milyen szobrot?

– Egy szép kacagó lány szobrát. A lány szájába aranyfogakat rakhatna.

– Sok szép aranyfogú lányt láttam Buharában – mondta elmélázva Simokovics úr. – És ezentúl még több lesz belőlük, mert az öreg Simon fogaranyat osztogatott a kacagó üzbég lányoknak. Az öreg Simon becsempészett fogaranyat, és kerestük az üzbég lányokat, hogy megajándékozzuk őket. Az utcán nem akartuk leállítani őket, így hát bementünk egy könyvtárba, ahol ránk mosolygott a könyvtároslány, legalább hét aranyfog volt már a szájában. Az öreg Simon nagyon felvidult, és még legalább három fognak való aranyat adott neki. Aztán kimentünk a piacra. Az üzbég lányok sajtókat árultak, és nevettek felénk. Sok aranyfogot láttunk, én kis sajtógolyóbi-sokat vásároltam, majdnem olyan kicsik azok a sajtók, mint az üveggolyók, de fehérek és jóízűek, szóval én ezeket a kis golyóbi-sokat vásároltam, az öreg Simon meg aranyat osztogatott, végül már majdnem letartóztattak bennünket, de aztán mégsem bántottak, lehet, hogy kicsit hülyének néztek mindkettőnket, az üzbég lányok mindenesetre boldogan nevettek, az öreg Simon meg jókedvű volt, és egészen megfiatalodott, és még ma is fiatalabb, mint amikor elindultunk Buharába.

– Kifaraghatná egy aranyfogú üzbég lánynak a szobrát – mondtam.

– Hagyjál békében – mondta idegesen Simokovics úr. – Nem vagyok szobrász, és nem vagyok kőfaragó. Én festőművész vagyok, és egyébként sem azért jöttem, hogy Buharáról meséljek. Buharáról beszélgethetünk éppen eleget, ha majd kijöttél a börtönből.

– Miről szeretne mesélni? – kérdeztem.

– Istenfélő Dánielről.

– Mi van vele?

– Börtönbe került. A Lírikusok egész bandája börtönbe került. Meg a Mágnsok bandája is.

– Mi történt? – hüledeztem.

– Összeverekedtek – mondta Simokovics úr. – Egy éjszaka, amikor a Lírikusok egy német teherautót rámoltak ki, a Mágnsok rájuk támadtak bicikliláncokkal és vasbotokkal. A Lírikusok nem voltak felszerelvek, így aztán a whiskysüvegekkel verték a Mágnsok fejét. Sok üveg összetört, és rengeteg drága ital elfolyt azon az éjszakán. Aztán előkerültek a kések. Győri Pistát leszúrták a Mágnsok, viszont a Lírikusok is leszúrták a Marquise-t. Addigra megérkeztek a rendőrök is és begyűjtötték az egész társaságot, Győri Pistát és a Marquise-t a hullaszállítók vitték el. A teherautó persze még időben elszelelt, de a két banda a rácsok mögött van, ott a Nagypiac mellett.

– Nézhetik naphosszat a kofaasszonyokat meg Leviathan-Lukić Simon ékszerüzletét – mondtam, s magamban nagyon sajnáltam Istenfélő Dánielt és a Lírikusokat.

– Hamarosan bíróság elé kerülnek – mondta Simokovics úr. – Több vád is van ellenük, egyebek között a gyilkosság vádja is.

– Sokat fognak kapni – mondtam bánatosan.

– Nem biztos – mondta reménykedve Simokovics úr. – Mindenki verekedett mindenkivel, nehéz lesz egy emberre rábizonyítani a gyilkosságot.

– De azért elítélik őket néhány évre.

– Ezért vagyok most itt – mondta Simokovics úr. – Biztosan ide kerülnek majd, és Istenfélő Dániel nem akar készületlenül érkezni.

– Ő küldte magát?

– Persze. Mondd el az összes tudnivalót erről a börtönről.

Ezúttal én is nagyot húztam a pálinkásüvegből, és végiggondoltam, hogy egyáltalán mit tudok a börtönünkről. Nem tudtam túl sokat, hiszen főleg a borjak között éltem. De aztán sorra vettem azt, amit Radoman mesélt, és elmondtam azt is, amit magam tapasztaltam a börtönben és itt kint a telepen. Simokovics úr figyelmesen hallgatott, sötétkék kalapját feltolta a homlokán, és igyekezett mindent megjegyezni. Azt üzentem Istenfélő Dánielnek, hogy igyekezzenek a melósok épületébe kerülni, és próbálják meg kiügyeskedni magukat az én tanyám közelébe. Sokáig beszéltem, és én magam csodálkoztam legjobban, hogy ilyen sokat tudok mesélni a börtönről. Simokovics úr közben felszívta a vacak cukrozott pálinkámat.

Alkonyatkor autó túlkölt az őrház felől. Az órparancsnok indult vissza a városba. Simokovics úr kezet rázott velem, és én kikísértem az istállóból. Odakint ekkor kezdett esni az első hó. Lusta hópelyhek szállingóztak a magasból, Simokovics úr bicegve ment az őrház irányába, és a sötétkék kalapja és a sötétkék télikabátja egyre fehérebb lett. Néztem utána, és nagyon szerencsétlennek éreztem magam. Éreztem, hogy a tenyeremen már megint vastagodni kezd a bőr.